

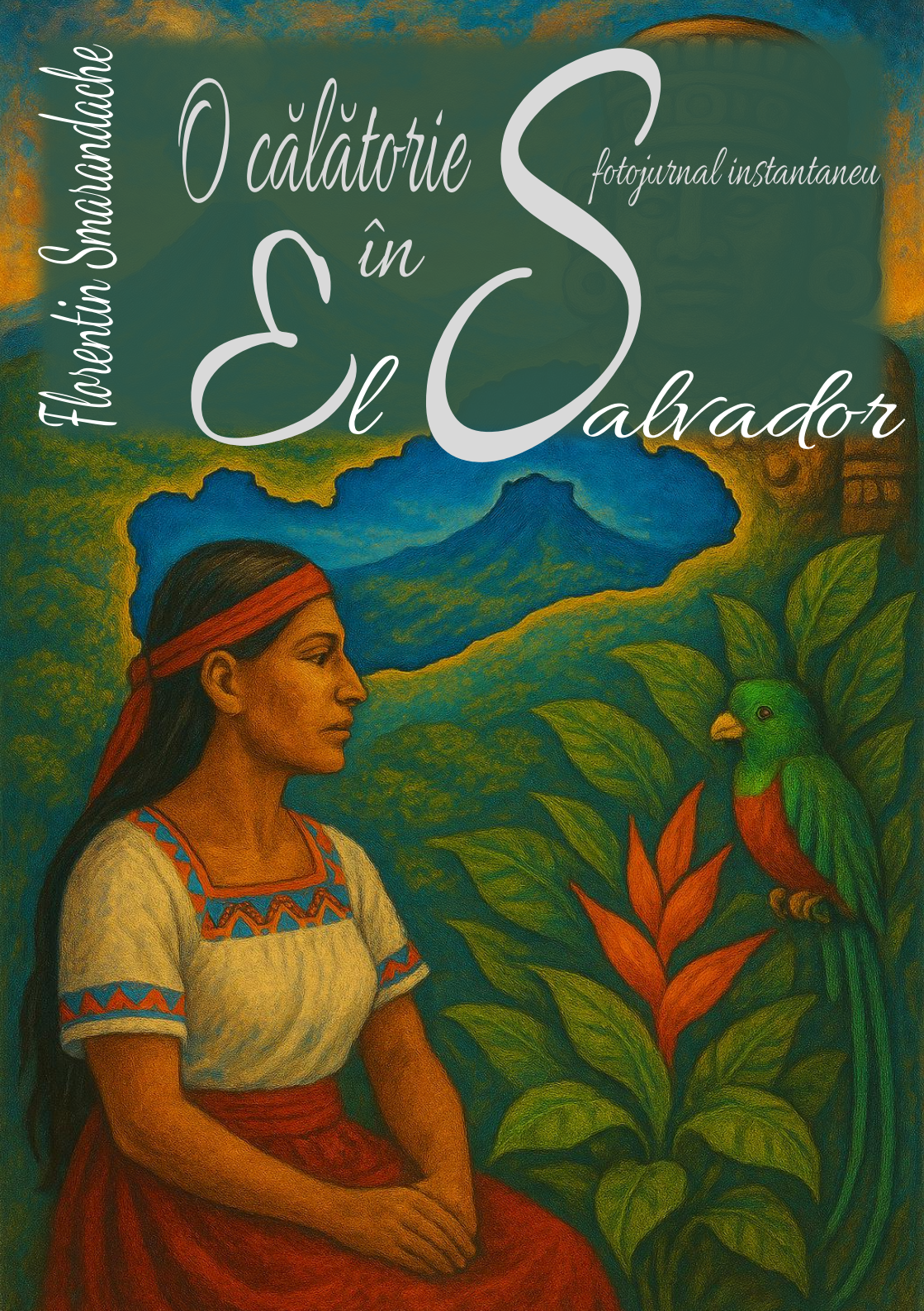
Florentin Smarandache

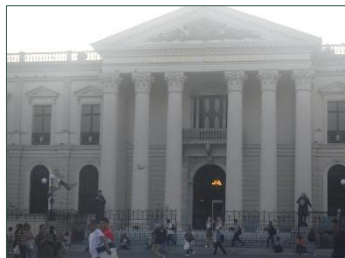
O călătorie

în

El Salvador

fotojurnal instantaneu

Florentin Smarandache
O CĂLĂTORIE ÎN EL SALVADOR
fotojurnal instantaneu

Lectori:

Prof. dr. Maikel Yelandi Leyva Vázquez

Universitatea din Guayaquil (Ecuador)

Prof. dr. Jesús Estupiñán Ricardo

Institutul Superior Tehnologic

de Cercetare Științifică și Inovare, Quito (Ecuador)

Prof. Dan Florin Lazăr

Școala Generală n. 1, Bulz (România)

Prof. Ion Pătrașcu

Colegiul Național “Frații Buzești”, Craiova (România)

Publicist Vătuiu-Roauă Ion Andrușa

“Tribuna seniorilor orșoveni”, Orșova (România)

Notă:

Fotografiile de pe coperte sunt realizate cu ajutorul Inteligenței Artificiale.

Florentin Smarandache

O călătorie în El Salvador

fotojurnal instantaneu

Gallup — Guayaquil
2025

Editura Asociației Internaționale de Științe Neutrosofice (NSIA)

Divizia de Matematică și Științe
Universitatea din New Mexico
705 Gurley Ave., Gallup
NM 87301, Statele Unite ale Americii

Universitatea din Guayaquil
Av. Kennedy și Av. Delta
Campusul Universitar „Dr. Salvador Allende”
Guayaquil 090514, Ecuador

<https://fs.unm.edu/NSIA/>

ISBN 978-1-59973-822-2

07.03.2025

Pe 13 martie zbor în El Salvador, și-mi vine greu să-mi fac bagajul...

12.03.2025

Mă simt mereu obosit, istovit de puteri.

Sunt tot timpul nemulțumit... asta e o parte nepozitivă.

*

Să nu depinzi de nimeni, dacă depinzi de cineva, nu mai ești liber.

13.03.2025

Din nou   la drum...
                                      la drum...
                                      la drum...

Aeroportul Internațional din Tucson, Arizona. Spre Houston, Texas, cu United 2451, și 2h 22 min.

*

Mă documentez dinainte, pe internet, despre locurile pe care urmează să le vizitez.

El Salvador e cea mai mică națiune din America Centrală (țara are o suprafață de aproximativ 21.000 km²).

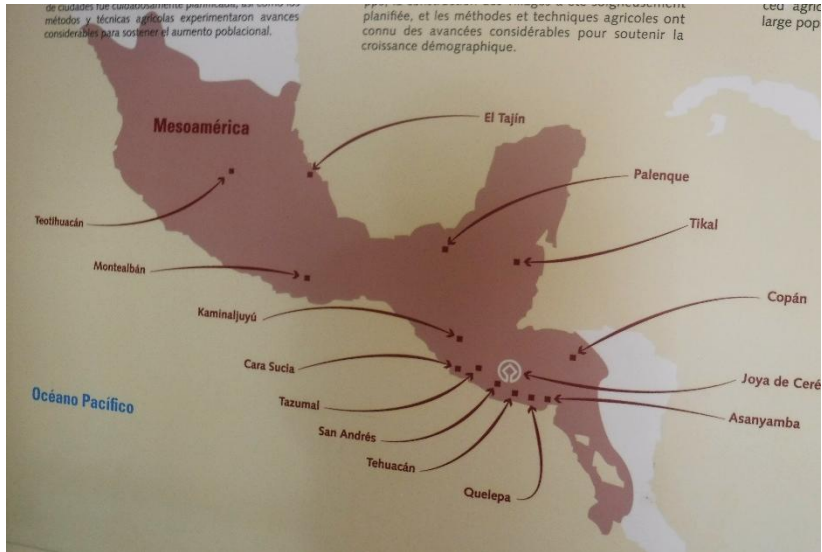
Cu o istorie tumultuoasă și o geografie diversă.

Are granițe cu Guatemala, Honduras și Oceanul Pacific.

Cel mai înalt punct este Cerro El Pital, cu o altitudine de 2730 m.

Teritoriul, inițial populat de diverse grupuri indigene, ca Pipil, cu origini Nahuatl, sau Lenca.

Regatul Cuzcatlán, entitate puternică înainte de sosirea conchistadorilor spanioli.

În secolul al XVI-lea, spaniolii au colonizat regiunea, integrând-o în Căpitănia Generală Guatemala.

El Salvador și-a proclamat independența în 1821, făcând parte inițial din Federația Provinciilor Unite ale Americii Centrale, pentru a deveni republică independentă în 1841.

Secolul XX a fost marcat de un război civil devastator (1980-1992), care a avut un impact profund asupra țării.

În prezent, sub conducerea președintelui Nayib Bukele. Este palestinian, la a treia generație.

Se remarcă în ultima vreme o scădere semnificativă a ratei criminalității.

A adoptat Bitcoinul ca monedă legală, fiind prima țară din lume care a făcut acest pas.

*

Prin hubloul avionului... Parc-am fi deasupra unui câmp de zăpadă, așa se văd norii.

*

Houston, Texas — San Salvador (El Salvador), tot cu United 1461, 3h 4min.

Bine merge compania asta... lin, nici nu simți. Mihai numai cu United zboară.

*

Deasupra Golfului Mexican (sau Golfului American, după cum l-a rebotezat Trump).

Un bazin oceanic care se întinde pe aproximativ 1,6 milioane de kilometri pătrați.

Conectat la Oceanul Atlantic prin Strâmtoarea Florida și la Marea Caraibelor prin Strâmtoarea Yucatán.

Coasta golfului are plaje nisipoase, mlaștini, delte fluviale.

Se confruntă cu o serie de probleme de mediu, poluare cu petrol, deversări de nutrienți, pierderea habitatelor.

Deversarea de petrol Deepwater Horizon din 2010 a fost unul dintre cele mai mari dezastre ecologice.

*

¡Bienvenido a El Salvador! Aeroportul Internațional Monseñor Óscar Arnulfo Romero y Galdámez (SAL).

Maikel și Angelica m-au așteptat la aeroport.

*

Aglomeratie de mașini pe străzi înguste.

*

Angelica zice că am accent nord-american când vorbesc spaniolă!

*

În piața *Mercado Merliot* din Antigua Cuscatlán, la un restaurant.
Sopa de gallina.

*

Antigua Cuscatlán este o municipalitate din departamentul La Libertad din El Salvador. Aici se află Ambasada SUA în El Salvador.

Capitala vechiului regat Cuzcatlán, înainte de cucerirea spaniolă.

Numele său înseamnă "Orașul vechi cu bijuterii" în limba Nahuatl.

14.03.2025

În centrul istoric al orașului San Salvador, capitala El Salvadorului.

Loc încărcat de istorie și cultură, cu trecut colonial și influențele indigene. Deși a suferit daune semnificative în timpul cutremurelor și al războiului civil, centrul istoric și-a păstrat o parte din farmecul arhitectural.

- Catedrala Metropolitană, o construcție grandioasă, important reper arhitectural.
- Palatul Național, alt edificiu emblematic.
- Plaza Barrios, inima centrului istoric.
- Mercado Central, o piață aglomerată.
- Monumentul Divinului Salvator al Lumii, simbol iconic al orașului.
- Teatrul Național, o clădire elegantă.

În ultimii ani, s-au depus eforturi pentru a restaura și revitaliza centrul istoric, pentru a-i reda strălucirea de odinioară. Proiectele de restaurare vizează conservarea clădirilor istorice și îmbunătățirea infrastructurii.

*

Întâlnire cu Edwin Callejas, director la Escuela de Informatica, privind organizarea conferinței.

Donat o carte de-a mea, "Dominicana-mente" (jurnalul în limba română de la conferința din Republica Dominicană, Universidad Abierto por Adultos, din orașul Santiago de los Cavalleros, din 2018) și o carte a lui Erick González Caballero: "A Brief Journey from Euclidean to Smarandachean Geometry" (Lambert, 2024).

*

Cuvântul *mar* (mare) este și masculin, *el mar*, și feminin, *la mar* (contrariile se suprapun, ca în neutrosofie).

Totuși, utilizarea sa ca substantiv feminin este mai puțin frecventă și adesea limitată la anumite expresii poetice sau literare.

Fenomenul nu este unic în spaniolă:

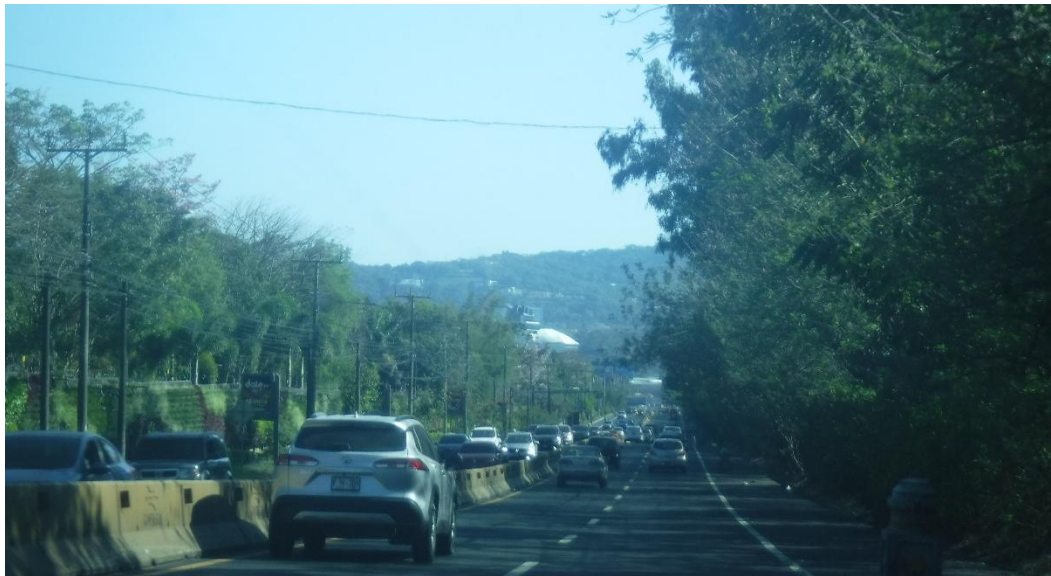
- "el/la azúcar" (zahărul)
- "el/la puente" (podul)
- "el/la dote" (dota): calități sau talente (masc.) /
bunurile aduse de o mireasă la căsătorie (fem.)
- "el/la calor" (căldura)

15.03.2025

La restaurantul Tipicos Margoth, cu mâncare tipică, și *horchata*, dulceagă. Plus *pupusa de loroco*, pită făcută dintr-o plantă, numită *loroco*, și cu brânză. Specialitate locală.

Mergem la Joya de Ceren, 30 km distanță.

"Pompeiul Americii": sat maya acoperit de cenușă vulcanică, oferind o privire unică asupra vieții de zi cu zi a populației mayașe antice. Sit arheologic inclus în patrimoniul mondial UNESCO.

*

Quetzal (nume maya), *Pajaro*, o pasăre de arbore.

Quetzal-ul este pasărea națională a Guatemalei. Imaginea ei apare pe steagul și pe moneda acestei țări.

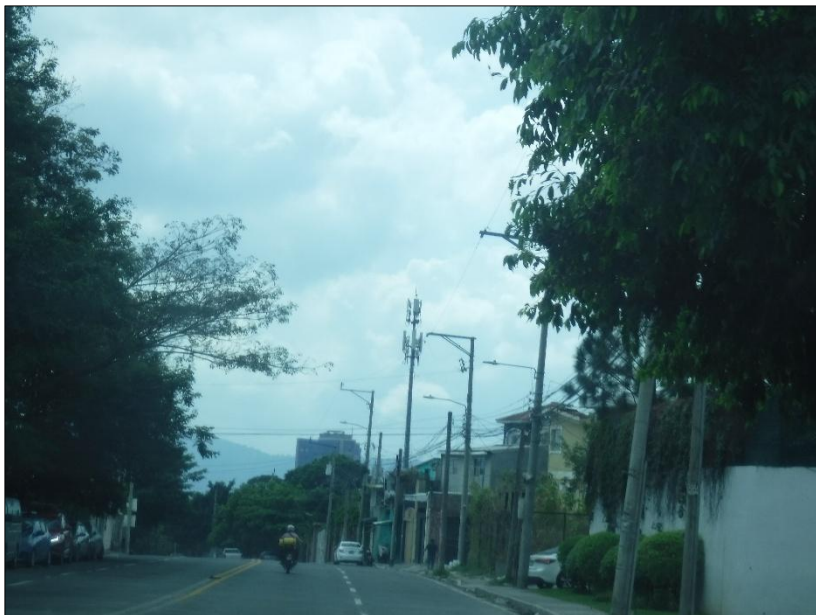
*

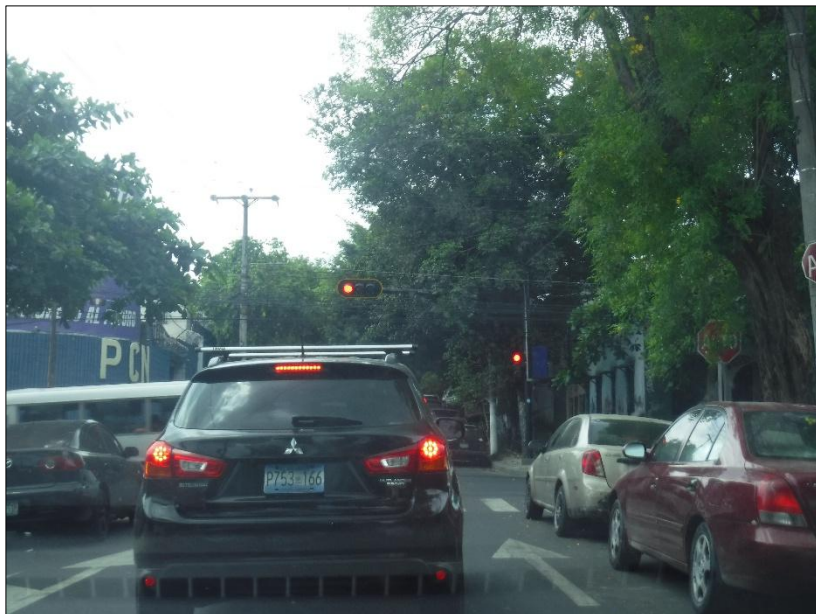
Structuri de lemn.

*

Muzica este limba sufletului.

La bordul mașinii, melodii latino-americane.

Muzeu arheologic: viața cotidiană, cultura porumbului (Yuca), triburi prehispanice.

*

Yuri Knorozov (1922-1999) a fost un cercetător sovietic — lingvist, epigrafist, etnolog și Maya-ist. Cunoscut mai ales pentru rolul său crucial în descifrarea sistemului de scriere maya.

Knorozov a dezvoltat o metodă de analiză statistică a textelor mayașe, bazată pe ideea că sistemul de scriere era în mare parte fonetic, nu doar ideografic. A analizat copii ale codexurilor mayașe, obținute în timpul celui de-al doilea război mondial.

*

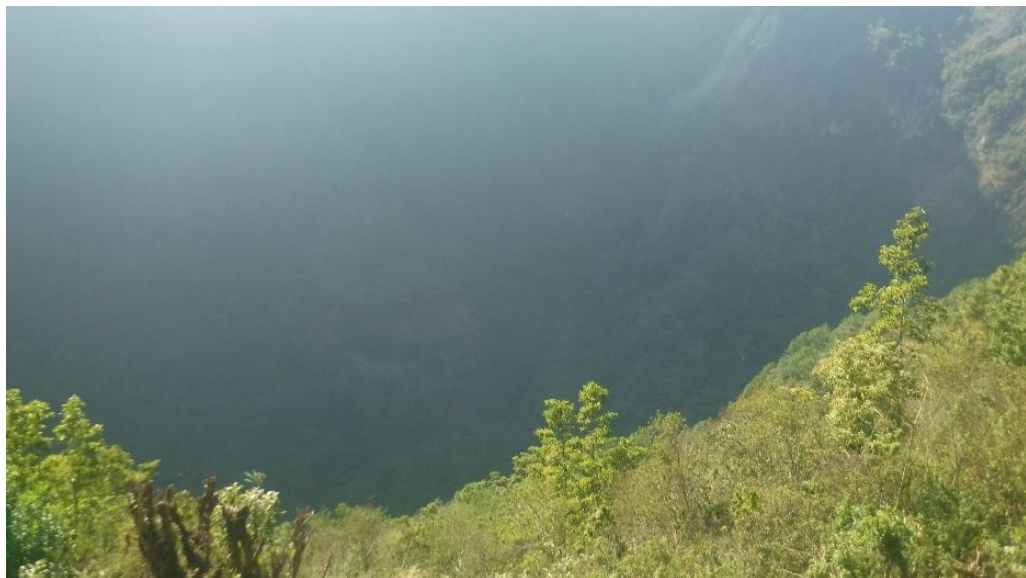
Când vulcanul Ilopango a izbucnit, așezarea a fost părăsită.

Cercetări recente au oferit o datare mai precisă a erupției majore a vulcanului Ilopango, cu impact semnificativ asupra civilizației Maya din El Salvador, cca. 431 d.Hr. Cercetările au implicat datarea miezurilor de gheață și măsurătorile cu radiocarbon.

*

Loc de purificare (religios) al maya-nilor.

Un râu de apă cristalină și abundentă.

*

Structuri subterane, amintindu-mi de Armata de Ceramică din China Antică.

Băi de aburi (saune) foloseau.

Soare torid...

16.03.2025

Parque Arqueológico San Andrés.

Sit arheologic maya important, în valea Zapotitán.

San Andrés a fost un centru mayaș semnificativ, în special în perioada clasică târzie (aproximativ 600-900 d.Hr.).

Centru regional de control, de unde se conduceau așezările mai mici din vale.

Situl include o acropolă, o zonă arhitecturală ridicată unde se desfășurau activități rezervate elitei.

Există o piață mare la nord de acropolă, cu piramide, inclusiv una în formă de clopot.

Construcțiile sunt realizate în principal din chirpici, cu unele structuri din tuf vulcanic.

Istoria sitului este influențată de erupția vulcanului Ilopango. Dovezile arheologice arată că zona a fost abandonată în urma unei erupții majore, apoi repopulată în secolul al V-lea d.Hr.

Structurile exterioare piramidale: nu se permite intrarea.

Acropolis-ul Mayan, simbol al poziției sociale și politice.

*

Un fruct, *Marañon*, cu sămânța în afară, în Valea Zapotitán. Mănânc de curiozitate.

!Interesante!

Marañón este denumirea spaniolă pentru fructul arborelui de caju (*Anacardium occidentale*).

Fruct tropical unic, compus din două părți: un fruct fals (pseudo-fruct) cărnos, de culoare galben-portocalie sau roșie, și o nucleă în formă de rinichi, atașată la capătul fructului.

Nuca este ceea ce se numește în mod obișnuit caju.

Suculent, cu un gust dulce-acrișor. Bogat în vitamina C, fibre și antioxidanți.

Se consumă proaspăt, dar folosit și pentru a face sucuri, gemuri, dulceață și băuturi alcoolice.

Dacă mănânci fructul Maraňón proaspăt, trebuie să fii atent la nuca atașată, deoarece aceasta conține substanțe iritante.

Nucile de caju sunt prăjite și consumate ca gustare sau folosite în diverse rețete culinare.

De fapt, nuca de caju conține o substanță caustică (cardol) între coji, care trebuie îndepărtată prin prăjire înainte de consum.

Arborele este originar din Brazilia, dar este cultivat în multe țări tropicale, inclusiv în El Salvador.

*

Alte fructe tropicale specifice mai încercăm:

○ <i>Nance</i>	○ <i>Moşmon japonez</i>
○ <i>Jocote</i>	○ <i>Uva silvestre</i>
○ <i>Pomarrosa</i>	○ <i>Ojo de Dragón</i>

*

Proverbe Hispanice.

"¡Lo que no te mata te hace más fuerte!"

"¡Si tú quieres perder un amigo, préstale dinero!"

"¡Ojos que no ven, corazón que no siente!"

"¡En boca cerrada no entran moscas!"

Am cumpărat, ca decorativ, un poncho, amintire.

*

El Río Sucio, în traducere: râul murdar.

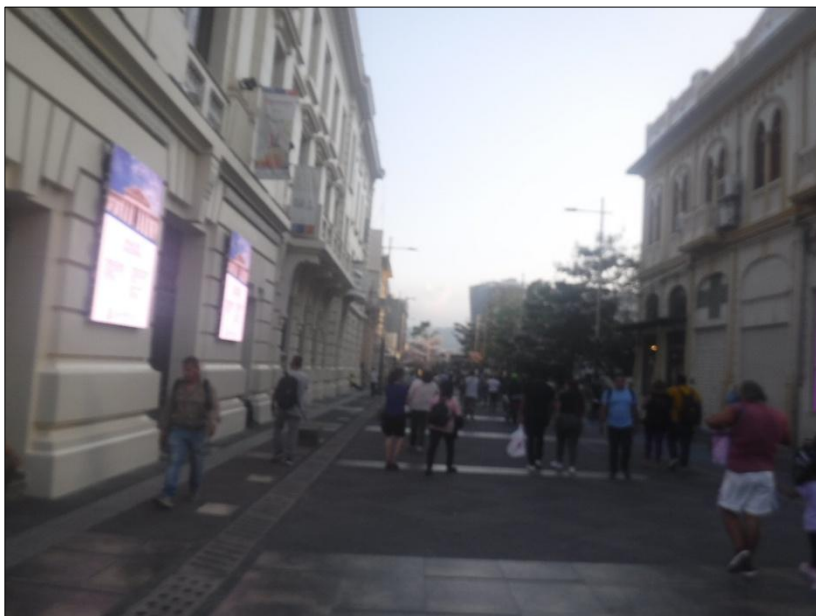
Provine din zonă vulcanică, unde depozitele minerale sunt frecvente, deci “culoarea murdară” a apei este o apariție naturală.

*

Prensa Alternativa e preferată, decât presa oficială, care întotdeauna este părtinitoare, după interesele finanțatorilor ei.

*

Sunt mai familiarizat cu spaniola peninsulară (“neutră”), în timp ce dialectele hispano-americane, cu diversitatea lor lexicală și idiomatică, necesită un efort suplimentar de înțelegere.

*

Doctrina Monroe din 1823, a președintelui american James Monroe, spune că numai Statele Unite se pot interfera în continentul american, puterile europene — NU.

Se simte această politică în toate statele latino-americane și astăzi.

*

Monseñor Oscar Arnulfo Romero a fost un sacerdot catolic care a fost asasinat pentru apărarea drepturilor umane în Războiul Civil din El Salvador (1979-1992). Mort în 1980, canonizat în 2018.

Există un bulevard cu numele lui.

*

La Vulcanul *Boqueron* (Gură Mare).

*

În 1969, între 14-18 iulie, Războiul Fotbalului între El Salvador și Honduras. Eveniment unic în lume!

Scânteia declanșatoare — meciurile de fotbal din cadrul calificărilor pentru Cupa Mondială din 1970.

Dar cauzele profunde ale acestui război sunt mult mai complexe și au rădăcini în problemele socio-economice și politice ale ambelor țări.

El Salvador se confrunta cu o suprapopulare semnificativă. Mulți salvadorieni au emigrat în Honduras, o țară mai puțin populată, în căutarea de terenuri și oportunități economice.

Guvernul hondurian a adoptat legi privind reforma agrară, care au afectat mulți imigranți salvadorieni.

Ambele guverne au folosit propaganda naționalistă pentru a inflama sentimentele populare, transformând meciurile de fotbal într-un simbol al rivalității naționale.

După meciurile tensionate, tensiunile au escaladat rapid, culminând cu ruperea relațiilor diplomatice și declanșarea invaziei militare a El Salvadorului în Honduras.

Războiul a durat cca. 100 de ore, fiind caracterizat de violențe intense și de un număr semnificativ de victime de ambele părți.

30.000 soldați din Salvador contra 23.000 soldați din Honduras!

Morți și răniți: 900 salvadorieni și 2100 hondurasieni.

Intervenția Organizației Statelor Americane (OAS) a dus la încetarea focului și la retragerea trupelor salvadoriene.

*La restaurantul Altos del Pinar de la vulcan. Beau horchata.
La pampa.*

*

La Playa Tunco.

Baie noaptea...

Restaurante de-a lungul piscinei.

Nisip pietros, pietre mari și-n apă — e greu de scăldat la mal,
trebuie să mergi în larg.

17.03.2025

Întâlnire cu dr. Ranulfo Paiva Barbosa, venit din Costa Rica
pentru conferință, dar brazilian de origine.

*

18.03.2025

Conferința de Inteligență Artificială la Universitatea Tehnică din
San Salvador, peste 150 participanți, în special studenți și cadre
didactice.

Conferința a fost dedicată conexiunii dintre științele neutrosofice și inteligența artificială.

Participanți din SUA, Spania și Brazilia, plus țări hispanice: El Salvador, Ecuador, Costa Rica, Cuba, Mexic și Peru.

Toate prezentările, în spaniolă.

Ranulfo analizează legătura cauză-efect în luarea de decizii (grafuri cauzale).

*

Întâlnire cu Dr. Jesus Rafael Hechavarría Hernández, cubanez,
locuind în Ecuador.

La Playa Punta del Este, Oceanul Pacific, ocean care nu e deloc...
"pacific"!

19.03.2025

A doua zi de conferință.

"Multi-versitate" (mai multe universități unite).

Masă rotundă.

Discuții despre aplicațiile neutrosofice în inteligența artificială.

*

Întâlnire cu Dr. Blanca Ruth Orantes, directoarea de Relații Internaționale de la Universitatea Tehnică din El Salvador, discutând despre cercetare în cooperare cu America Latină.

— De unde ți-a venit ideea de "neutrosofie"? mă întreabă d-na Orantes.

— De la di-alectica lui Hegel, Marx, Engels, Lenin!

Am observat că în dinamica (ori lupta) dintre contradicții intervin și neutralele dintre ele.

Doi se bat, alții intervin de o parte și de alta.

*

La Restaurantul *Sopón Zacamil*, ne duc cu autobuzul universității.
Mâncare: *Combo de Garrobo*.

Garrobo (Ctenosaura similis), arată ca un broscoi!

O specie de șopârlă iguana cu coadă spinoasă, cunoscută pentru viteza și agilitatea sa, de talie medie spre mare, întâlnită în America Centrală și Mexic.

Aspect robust, cu solzi proeminenți și o creastă dorsală.

Habitatul său include zone stâncoase, păduri uscate și chiar zone urbane.

Consumul de garrobo are rădăcini în tradițiile culinare indigene.

Controversat din punct de vedere al conservării, deoarece anumite populații de *Ctenosaura similis* sunt vulnerabile la supraexploatare.

*

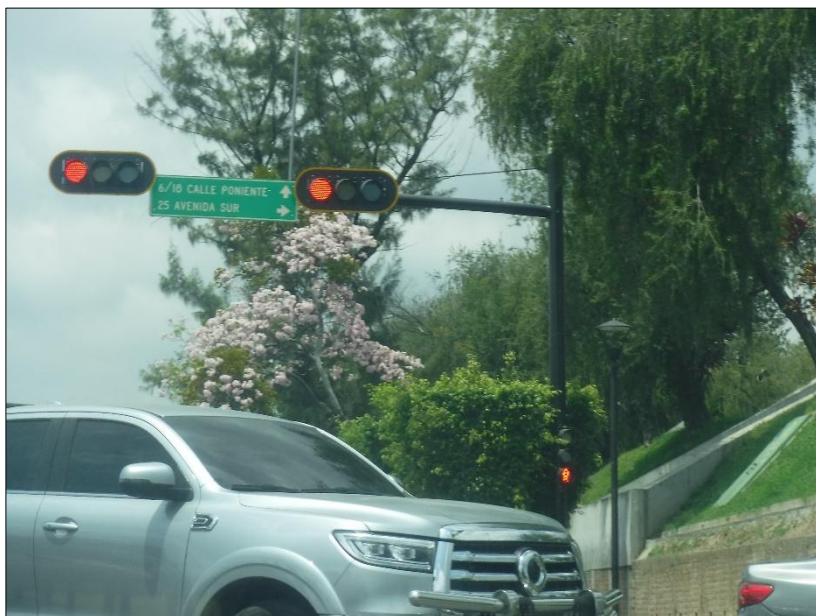
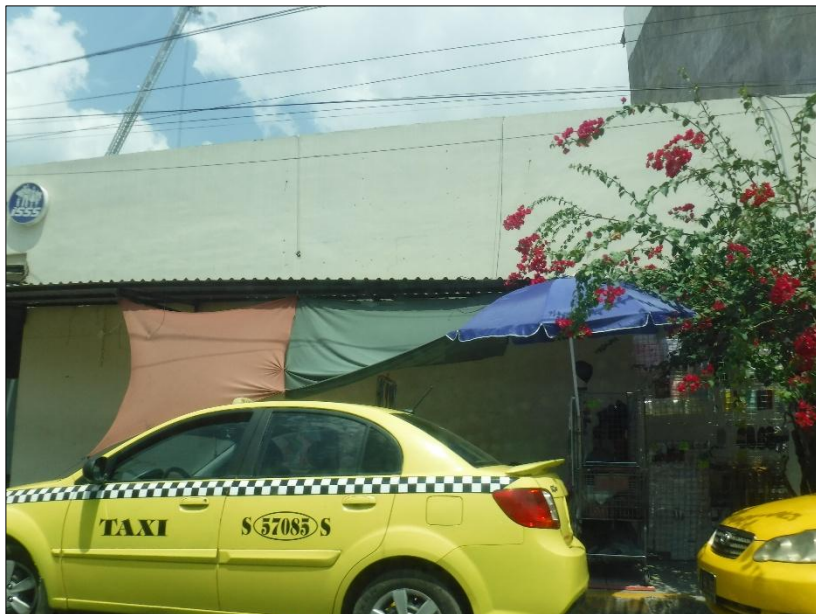

La Casino Colonial, cu Maikel, Angelica și Jesus.

La ruletă. A veces perdiendo / Perdiendo se gana.

20.03.2025

A treia zi de conferință este online.

Diapozitivele în engleză, dar se prezintă în spaniolă.

Circa 300 înregistrați.

Câteva prezentări largi, apoi mese rotunde cu întrebări și răspunsuri.

- Taxiuri inteligente în Wuhan, China (merg fără șoferi)
- Deep Fake videos realizate cu I.A.
- Cum să deduci dacă o poză sau video este falsă (generată cu IA) sau nu?

*

Cu Maikel Vazquez am prins gustul să studiem civilizațiile mesoamericane precolumbiene: cultura, filosofia, cosmologia, arta culinară, credințele divine...

Unele culturi indigene, interpretate prin prisma logicii neutrosofice care transcende opozițiile, sau leagă contradicțiile și partea nedeterminată / neutrală dintre ele.

*

În El Salvador, pe lângă mestiși (amerindieni împreunați cu europeni), care reprezintă majoritatea (86% din populația totală de șase milioane a țării), trăiesc și grupuri etnice indigene: Nahua, Kakawira, Lenca etc. reprezentând doar 0.2% din populație.

O treime din populația țării trăiește în capitală!

Alte triburi care au populat zona aceasta au fost: Maya, Cuzcatlec și Olmec (primul mileniu î.H.).

Spaniolii au colonizat istmul în anul 1524, iar independența țării s-a produs în 1821.

*

Moneda oficială în Salvador este dolarul american, deci nu mai trebuie să schimb (colon-ul salvadorian nu mai este folosit), și, curios, Bitcoin (BTC) din 2021. Moneda digitală e, în prezent, impulsionată de Președintele american Donald Trump.

*

Nu mai vizitasem El Salvadorul, doar am schimbat o dată avionul în capitală.

*

El Salvador, mică, dar plină de contraste, se mândrește cu o combinație unică de vulcani impunători și plaje spectaculoase la Oceanul Pacific.

Vulcanii sunt o prezență dominantă:

- Vulcanul Santa Ana (Ilamatepec): cel mai înalt vulcan din El Salvador, cu un lac de crater de un verde smarald.
- Vulcanul San Salvador (El Boquerón): chiar lângă capitală, cu vederi spectaculoase asupra orașului.
- Complexul Cerro Verde: parc național ce include vulcanii Izalco, Santa Ana și Cerro Verde.

*

Coasta El Salvadorului la Oceanul Pacific: plaje cu nisip negru, valuri puternice, apusuri de soare spectaculoase:

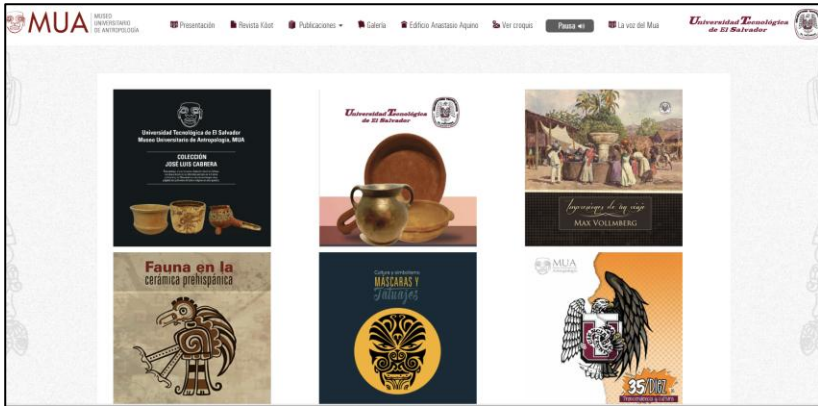
- El Tunco: paradis al surferilor.
- Playa El Sunzal: pentru surferii experimentați.
- Costa del Sol: plaje lungi, nisip fin și hoteluri de lux.
- Playa Las Flores: loc mai retras, natură sălbatică.

*

Sezonul uscat (noiembrie-aprilie) este ideal pentru vizitarea vulcanilor și a plajelor, dar sezonul ploios (mai-octombrie) poate face drumețiile mai dificile, însă oferă peisaje verzi luxuriante.

*

Muzeul de antropologie de la *Universidad Tecnológica de El Salvador* (*Museo Universitario de Antropología*), pe bulevardul Simon Bolivar: cultură și istorie mesoamericană.

Ceramică; tribul Pipiles, cu limba Nahuatl (au emigrat din Mexic pe la 800-900 d.C.).

*

Tribul Nahua, comunitate indigenă cu rădăcini adânci în inima Americii Centrale. Poartă o istorie ce se întinde pe milenii.

Acești oameni, cu o limbă melodioasă, o religie complexă și o mitologie plină de simboluri, au dezvoltat o civilizație ce a înflorit în armonie cu natura.

O înțelegere profundă a ciclurilor vieții.

O lume populată de spirite, zei și zeițe, fiecare cu rolul său în echilibrul cosmic.

*

Arta lor se manifestă în sculpturi în piatră, ceramică fină și textile viu colorate.

Muzica și dansurile, cu ritmuri ce pulsează cu energia pământului.

Arta lor a inspirat artiști precum Frida Kahlo, iar muzica lor a influențat sunetele lui Carlos Santana.

Galería de arte, "El árbol de dos".

*

Cosmoviziunea Nahua vede lumea ca un întreg interconectat, unde oamenii sunt parte integrantă a naturii, nu stăpâni ai ei.

Un respect profund pentru pământ, considerat o entitate vie, și pentru toate creaturile, purtătoare de spirit.

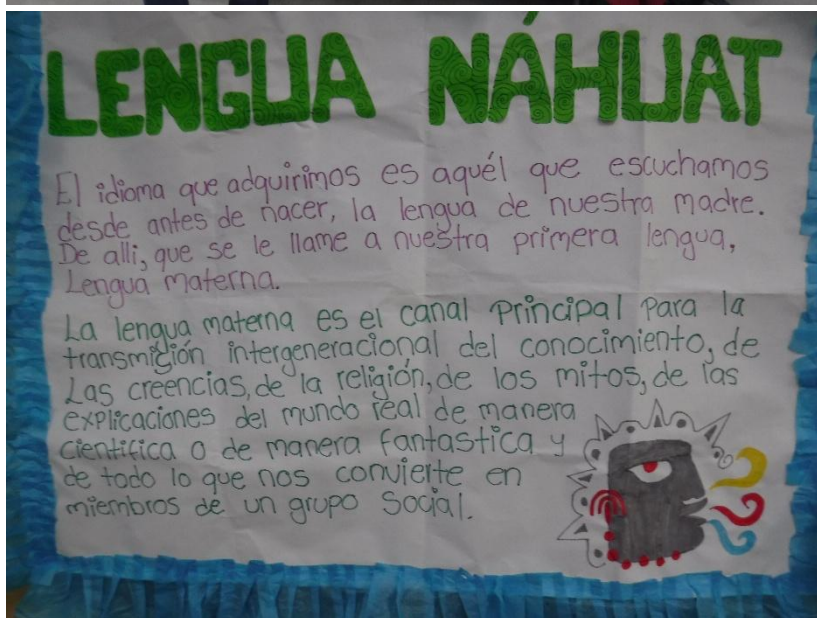
Ciclul vieții, morții și renașterii, o roată ce se învâрте neîncetat.

*

Filosofia Nahua, centrată în jurul conceptului de *teotl*, divinitatea ce permează totul. Oamenii, parte a acestei divinități, trebuie să trăiască în armonie cu natura și cu semenii lor.

Rețeaua de legături ce susține individul și grupul, pivotul eticii Nahua.

*

Limba lor, Nahuatl, limbă indigenă americană, aparține familiei lingvistice Uto-Aztecan, este vorbită în principal în centrul și vestul Mexicului.

Cea mai importantă dintre limbile din această familie, a fost limba civilizațiilor Aztece și Toltece, care au dominat regiunea Mexicului.

S-a păstrat literatură în Nahuatl, transcrisă folosind un sistem de scriere introdus de preoții spanioli, cu ortografia limbii spaniole.

Limba Nahuatl clasică, așa cum era vorbită în secolul al XVI-lea, folosea un sistem de 15 consoane și patru perechi de vocale, diferențiate prin lungime și scurtime.

Gramatica e aglutinativă, caracterizată prin utilizarea frecventă a prefixelor și sufixelor, a reduplicării silabelor și a formării cuvintelor compuse.

Unele cuvinte din spaniolă – dar azi cvasi-universale – își au originea în Nahuatl:

- ciocolată (xocolātl)
- avocado (āhuacatl)
- tomate (tomatl)
- coyote (coyōtl)
- chili (chilli).

*

La mall. Centro comercial *Galerías*, San Salvador.
Parada modeli. Lume cosmopolită.

*

La Cocina Colombiana, comand *bandeja paisa* (\$13.99) cu: arroz, aguacate, frijoles, mini arepa, chicharrón colombiano, huevo, carne molida, chorizo antioqueño y plátano maduro.

*

E bine văzut de popor președintele Salvadorului, Nayib Bukele, bun prieten cu președintele american Donald Trump.

A eradicat gangurile, ajută populația săracă.

21.03.2025

Noticia Telemundo (din SUA, dar în spaniolă) zice că 23 de salvadorieni și 200 de venezuelani sunt deportați din Statele Unite în El Salvador.

*

Celebrarea Echinoțiului de primăvară la Universitatea Tehnică din San Salvador.

Dansuri ale tribului Náhuat (local), cu tobe și pene specifice indiene.

Idei: jurnal împreună cu prof. Vazquez; album de fotografii despre acest eveniment; studiu al culturii indigene.

*

Un cor de elevi indigeni cântând în limba nahuát.
Dansuri, cântece nahuate la flaut.

*

Facultatea de Inginerie și Arhitectură de la UTEC, în colaborare cu Catedra Indigenă Náhuat, a susținut Forumul de Dialog Intercultural.

În cadrul întâlnirii despre neutrosocie și cosmoviziunile latino-americeane, intitulat *Equinoccio de primavera: círculo de identidad cultural indígena mesoamericana* (Echinocțiul de primăvară: dialog despre identitatea culturală indigenă mesoamericană).

 Utec El Salvador
@UTECedusv

La FICA de la UTEC, en colaboración con la Cátedra Indígena Náhuatl, impartió el Foro de Diálogo Intercultural en el marco del encuentro sobre neurosocia y las cosmovisiones latinoamericanas, titulado Equinoccio de primavera: círculo de identidad cultural indígena mesoamericana.

12:45 AM · Mar 22, 2025 · 165 Views

*

Considero que la Neutrosfía podría contribuir a la Inteligencia Artificial (IA) para un manejo más adecuado de la indeterminación. Además, opino que las matemáticas actuales, si bien son valiosas, pueden resultar limitadas al ignorar ciertos aspectos. Por lo tanto, sugiero que la inclusión de cosmovisiones indígenas sería fundamental para desarrollar sistemas de IA más completos e inclusivos.

*

Suntem toți meștișai pe planetă.

*

El tiempo es un juego de la fantasía.

*

În cosmoviziunea aymara, trecutul e în față (pentru că îl vezi, îl știi), iar viitorul e în spate (pentru că nu îl cunoști).

*

Matematica și fizica imaginare, în spații abstracte, perfecte... sunt, evident, nerealiste... Se merită să pierdem timpul cu ele?!

*

Războaiele ăstora interminabile...

Din care șmecherii se umplu de bani și glorie, iar naivii și fraierii sărăcesc, mor sau se întorc mutilați...

*

La Grand Via. Cel mai mare mall din El Salvador.

Îmi scrie Maikel prin *WhatsApp*:

En el idioma quechua no existe la palabra "adiós", existe "topananchiskama" que significa "hasta que la vida nos vuelva a encontrar".

Yo soy araña e iguana [tejedora de la red del mundo, weaver of the web net of world] - me dice el parecido maya, después de consultar su libro de Calendario Maya.

Estamos en el mes Sip'
del año **Oxlajuj Iq' 5,153**

[Descubre tu Nawal](#)
[Quiénes Somos](#)
[Los 20 Nawailes](#)
[Aprende](#)
[Tienda](#)
[Actividades](#)
[Contacto](#)

Ingresa tu fecha de nacimiento:
Día / Mes / Año

10 / 12 / 1954 [Calcular Fecha](#)

La fecha 10/12/1954 corresponde en el Cholq'ij Maya a:

ENERGÍA: • 11 K'at

Número en Maya Junlajuj

Significado de la fuerza

Separar
Compartir
Las posibilidades
Dejarse

Significado: La red, El atrapar
El enredo, Agrupar, Reunir

Polaridad: Norte
Elemento: Aire
Cuerpo: Mental

Año 13 Iq' 5,153

Fuerza ▼

11 - Separar, Compartir, Posibilidades, Dejarse

Nawal ▼

Kat - Red

Significado ▼

Nombre en Maya K'iche: K'AT
Nombre en Maya Yucateco: K'AN
Nombre en Mexica: CUEZPALLIN.

Polaridad: Norte
Elemento: Aire
Cuerpo: Mental.

Su Nawal animal: Araña
Sus Lugares energéticos: La jungla y el Mar

*

Richard Wolff: Capitalismul este dușmanul democrației – deoarece capitalismul favorizează doar pe câțiva în conducerea unei companii/țări, nu pe majoritatea lucrătorilor/locuitorilor.

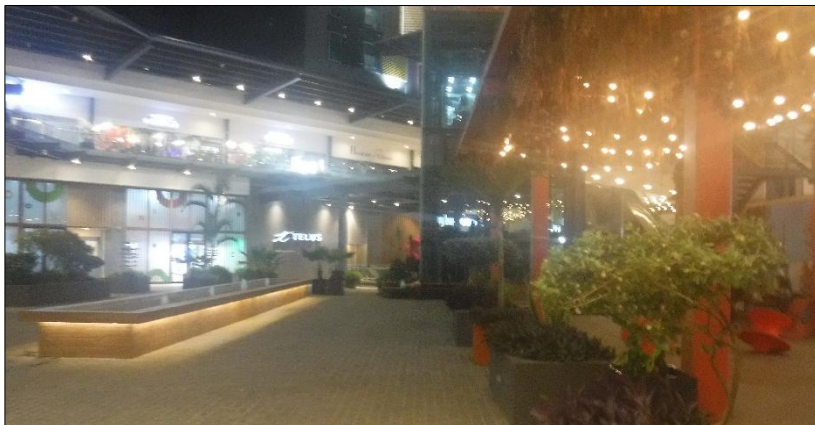
Capitalismul este campionul inegalității.

22.03.2025

Frig în sala de așteptare din Aeroportul Monseñor Óscar Arnulfo Romero y Galdámez din San Salvador... și am ore lungi până la prânz, când pleacă avionul spre Dallas.

American Airlines, zborul 1024, timp de zbor: 3h 40 min.

workshop: IA y Analítica de Datos para un futuro sostenible

Dirigido a:
Profesores,
estudiantes,
investigadores e
instituciones
educativas.

WORKSHOP:

IA y Analítica de Datos para un futuro sostenible

Del 18 al 21 de marzo

Más información:
blanca.beltran@utec.edu.sv
2275-8750

Aliados estratégicos

  ASOCIACIÓN LATINOAMERICANA
DE CIENCIAS NEUTROSÓFICAS

   Transforma tu realidad.
Vivi la experiencia **UTEC**

Dialog Intercultural: Neutrosafia și Echinocțiul de Primăvară

Periódico digital de la Universidad Tecnológica de El Salvador

Antonio Herrera

Foto: Jonathan Vásquez

[[articolul, în spaniolă](#)]

Diálogo Intercultural: Neutrosfía y Equinoccio de Primavera

Antonio Herrera · 2 Semanas Desde Que Se Envío · 0 · 3 Minutos

Întâlnirea a reunit studenți și profesori de la UTEC, oameni de știință internaționali, precum și artiști și artizani din popoarele indigene.

Școala de Limbi Străine a Universității Tehnologice din El Salvador (UTEC), prin Catedra Indigenă Năhuat, a dezvoltat forumul “Echinocțiul de Primăvară: Cerc al identității culturale indigene mesoamericane”.

Ziua, care s-a desfășurat în colaborare cu Facultatea de Inginerie și Științe Aplicate (FICA), a inclus și Dialogul Intercultural în cadrul Întâlnirii despre Neutrosfie și Cosmoviziunile Latino-Americane. Acest eveniment l-a avut ca invitat special pe doctorul Florentin Smarandache, președintele Asociației Internaționale de Științe Neutrosofice.

În timpul evenimentului, participanții s-au bucurat de o prezentare de modă cu vestimentație indigenă, expoziții ale

workshop: IA y Analítica de Datos para un futuro sostenible

țesăturilor artizanale din Panchimalco pentru lume și ale lucrărilor de cercetare realizate de studenții UTEC despre tradiția orală, drepturile constituționale ale popoarelor indigene și gastronomia náhuat.

Vice-rectorul pentru Cercetare și Proiecție Socială, Noris Isabel López Guevara, a subliniat că „este satisfăcător să ne întâlnim într-o dată specială cu energia soarelui care marchează astăzi echinocțiul de primăvară, ocazie în care popoarele indigene se reunesc pentru a mulțumi mamei pământ pentru belșugul primit și pentru a se pregăti pentru recoltele bune”.

Între timp, coordonatoarea Catedrei Indigene Náhuat, Morena Guadalupe Magaña, a menționat importanța de a consolida în tineri cunoștințele științifice, dar, în același timp, de a se conecta cu rădăcinile și valorile din cosmoviziunile latino-americane.

Printre invitați s-au numărat studenți de la Complexul Educativ Villamariona din Panchimalco, care au cântat imnul El Salvadorului în náhuat, femei țesătoare de la ACOPANCHI și membri ai Asociației Femeilor din Panchimalco (AMDIP), precum și artizani din Nahuizalco, de la Fundația Raíces.

Pléase en verde, no imprima este correo si en verdad no lo necesita.

El presente correo electrónico y material adjunto es de una exclusión de la persona o institución a la que se le ha enviado. La remisión o difusión de este correo por personas o instituciones distintas a las del destinatario quedan expresamente prohibidas. Este correo electrónico no es considerado como consentimiento de ninguna relación legal o contractual.

Transforma tu realidad.
Vivi la experiencia UTEC

Universidad Tecnológica de El Salvador

www.utec.edu.sv

Dra. Blanca Ruth Orantes
Directora de Relaciones Internacionales
Internacionales, International Relations Department
Universidad Tecnológica de El Salvador
(503) 2275-8817 (503) 2275-8870

Logo-ul Fundației Raíces Indígenas de El Salvador

Această imagine este o reprezentare artistică profund simbolică ce fuzionează mai multe elemente cheie ale cosmoviziunii mezoamericane, în special din culturile mexica (aztecă) și maya.

Nombre de los Meses del calendario maya

1. **Pop**
de la
estera,
amarillo

2. **Woo**
de la rana,
el sapo,
negro

3. **Zip**
rojo, con-
junción

4. **Zotz'**
murciélago

5. **Tz'ek**
de la
palma, del
fin o de la
calavera

6. **Xuul**
el del perro

7. **Yax k'in**
el verde,
nuevo
día, inicio
agrícola

8. **Mol**
del agua,
el jade,
inicio de
lluvias

9. **Ch'een**
de lluvia,
negro

10. **Yax**
el verde,
de la lluvia

11. **Saq**
el blanco,
lluvia

12. **Seej-kej**
rojo, lluvia

13. **Mak**
El que
encierra

14. **Q'ankin**
amarillo,
día

15. **Muw'an**
halcón, el
búho

16. **Pax**
tambor,
música

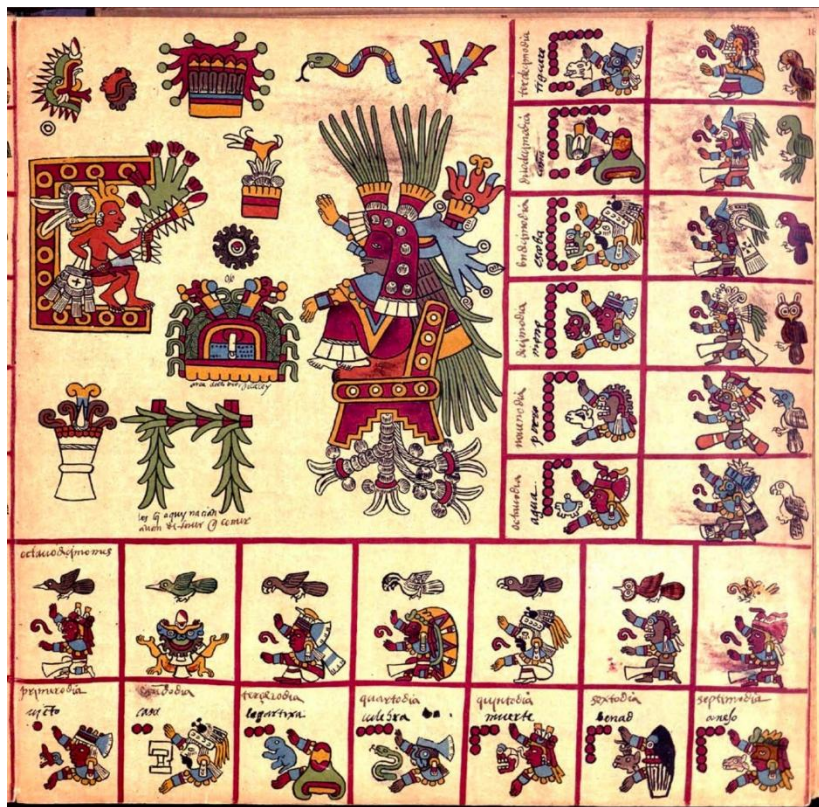
17. **K'ayab'**
tortuga,
amarillo,
guacamaya

18. **Kumk'u'**
granero,
oscuridad

Wayeb'
cama,
visión,
pequeño
mes

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

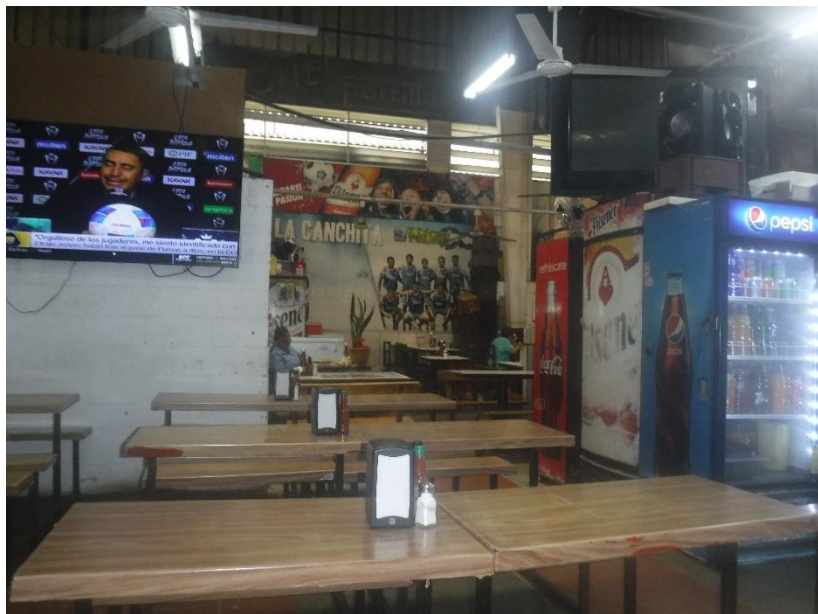
O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

O călătorie în El Salvador – fotografii răzlețe

EL SALVADOR

NAHUATL

ISBN 978-1-59973-822-2

9 781599 738222 >